

NEDERLANDSCHE MAATSCHAPPIJ TOT BEVORDERING DER TANDHEELKUNST.

JAARVERSLAGEN DER AFDEELINGEN (Juni '16—Juni '17).

AFD. NOORD-HOLLAND.

Bij een samenstelling van dit jaarverslag heb ik gemeend goed te doen in Uwe herinnering terug te roepen de verschillende onderwerpen, welke op de beide algemeene ledenvergaderingen, in het afgevoeren vereenigingsjaar gehouden, ter sprake zijn gebracht. Wanneer ik, in mijn functie van secretaris, spreek van vereenigingsjaar, dan bedoel ik hiermede niet zooals ons reglement doet de tijdsruimte tusschen primo Januari en Ultimo December, doch uit den aard der zaak het tijdsverloop tusschen twee Jaarvergaderingen.

Ik releveer aldus dat op de Voorjaarsvergadering van 1 April 1916 de contributie-bijdrage voor de H.B.-kas verhoogd werd van / 2.50 tot / 3.— per lid en per jaar. Eveneens de beslissing omtrent de uitnoodiging tot het lidmaatschap der Mij. van de mondartsen, gevestigd in de provincie Noord-Holland. Besloten werd n.l. genoemde artsen niet uit te noodigen.

Naar aanleiding van een voorstel van den heer *B r u s k e*, werd door mij, in opdracht voor de vergadering, aan het H.B. gericht het volgende schrijven, gedateerd 10 Mei 1916:

Weled. Heeren:

De strijd, die de afdeling, i.c. de commissie B.O.U.T. te voeren heeft tegen de onbevoegde uitoefening onzer professie wordt zeer bemoedlijkt door het feit dat bevoegde medici en tandheerkundigen de onbevoegden met hun naam dekken.

Op grond van besprekingen en mededeelingen, gehouden en gedaan in de Algem. Afdelingsverg. van den 1sten April j.l. verzoekt het Afdelingsbestuur het Hoofdbestuur der Mij. de mogelijkheid te willen overwegen wetten te scheppen, waarbij die bevoegden, welke onbevoegden dekken en hierdoor de onbevoegde uitoefening der tandheerkunde onmogelijk maken of vergemakkelijken, strafbaar worden gesteld.

Het was ook op deze vergadering, dat de districtscommissarissen, in opdracht hebbende de propaganda voor de schooltandklinieken verzochten om een uniform plan voor schooltandklinieken. Bij schrijven van 10 Mei 1916, heeft het Bestuur dit verzoek naar het Hoofdbestuur overgebracht.

Tot samenstelling voor een index, oftewel een lijst van die tandheelkundigen welke naar het oordeel der leden, van de officieele tandheelkundige beweging dienen te worden buiten gesloten, werd eveneens op de vergadering besloten. Het zij mij vergund nu, aan het einde van het verenigingsjaar, op te merken dat gedurende dit jaar, de samenstelling van dien index zoo langzamerhand de nachtmerrie begint te worden van het Bestuur van onze Afdeeling en misschien ook van de Onder-Afdeeling Amsterdam.

Ingeleid door den Heer Pitsch, behandelde de Voorjaarsvergadering van 1916 ook het ontwerp Ziektewet. De besprekingen leidden tot de volgende motie:

De Afd. Noord-Holland der Mij. vergaderd op Zaterdag 1 April 1916, van oordeel, dat het aanhangige Ontwerp Ziektewet, voor zoover betreft de tandheelkundige hulp, in het minst niet voldoet aan daaraan redelijk te stellen eischen,

van oordeel, dat bij het aannemen dezer wet de tandheelkundige verzorging van de verzekerden noodzakelijk onvoldoende zou moeten worden, terwijl toch behoorlijke tandheelk. hulp bij uitstek is een belang van de volkshygiëne, verzoekt het H.B. der Mij. al die maatregelen te nemen, welke het noodig zal oordeelen om van deze zienswijze ter bevoegde plaatse te doen blijken; daar tevens uiteen te zetten op welke wijze een bevredigende regeling van tandheelkundige hulp voor de verzekerden mogelijk is en bij den wetgever op het aannemen van een dergelijke regeling aan te dringen.

Den 28sten October vergaderden de leden ten tweede male. Voldaan werd aan de aanvraag van het Hoofdbestuur om de contributiebijdrage in de H.B.-Kas nogmaals en wel tot / 7.50 per lid en per jaar te verhoogen.

Op deze vergadering ondervond het Afdeelingsbestuur bij haar pogingen om tot samenstelling voor de meergenoemde index te komen, strubbelingen van de zijde der onderafdeeling Amsterdam.

Ten einde tot een gewenschte oplossing te geraken werd op voorstel van den Voorzitter der samenstelling van de lijst opgedragen aan het A. bestuur in samenwerking met de Comm. v. beroepsbelangen. Bizondere waarde aan de vergadering werd gegeven door den Heer van Geldere, die eene belangwekkende voordracht hield over „Inrichting van Schooltandklinieken”, een lezing die de belangstelling van de aanwezigen voor dit onderwerp zeer deed stijgen, den Maat-

schappij-Voorzitter het gebruikelijk heete ijzer in herinnering bracht en den onderafdeelings-Voorzitter deed beloven den daarbij passenden hamer met kracht te zullen aanvatten om dat heete ijzer te smeden en niet met hameren te zullen ophouden alvorens het naar den wensch en het model der Ned. Tandheelkundigen gevormd is.

Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heeren, met het bovenstaande heb ik, naar ik meen, reeds het voornaamste gereleveerd, wat onze Afdeeling in het afgeloopen jaar aan lief en leed wedervaren is. Het leed heeft helaas een bizonderen vorm aangenomen door het overlijden van onzen geachten Collega, den Heer W. J. S o n , wiens bekende figuur wij nu op zijn oude plaatsje hier vlak bij de bestuurstafel moeten missen, maar wiens belangstelling in ons verenigingsleven dankbaar in herinnering zal worden gehouden.

Gelukkig niet door den dood, maar door vrijwillig bedanken voor het lidmaatschap ging in 1916 ons ledental met nog twee leden achteruit, met name de Heer C a r l S c h ä f e r en de Heer F. v a n M i n d e n . Maar gelijk een jonge saprijke plant die, gesnoeid terstond weer meerdere nieuwe loten maakt, zoo mag ook de Afdeeling tegenover dit verlies van drie, een vermeerdering van het ledental met 6 nieuwe leden boeken. De Afdeeling Noord-Holland telt op heden 93 leden.

Indien ik hiermede mijn Jaarverslag beëindigde zou het den schijn wekken of ik de diverse commissiën stil negeerde. Dit laatste ligt allerminst in mijn bedoeling, alleen waar mij omtrent de werkzaamheid noch van Afdeelingsraad, noch van comm. B.O.U.T., noch van comm. v. beroepsbelangen gedurende het afgeloopen jaar bijzondere mededeelingen bereikten, kan ik hieromtrent in dit jaarverslag ook geen mededeelingen doen.

De oorzaak hiervan ligt misschien daarin dat het meerendeel der onderwerpen, die ter behandeling komen, van zoo streng plaatselijk Amsterdamschen aard zijn, dat ze onmiddellijk door de Onder-Afdeeling onder leiding van haar actieve bestuur geabsorbeerd worden en de Afdeeling Noord-Holland daarbij de plaats gaat innemen van tussenstation op den weg naar het Hoofdbestuur.

En hiermede, mijnheer de Voorzitter, ben ik aan het einde van mijn verslag en besluit met de hoop op een spoedige ommekeer in de tijdsomstandigheden, die het den Mij. mogelijk zal maken, al de loopende onderwerpen als schooltandklinieken, onderwijs, polikliniek enz. spoedig nader te brengen tot eene oplossing die de Ned. tandartsen bevredigen kan.

BAANDERS.

ONDERAFD. AMSTERDAM.

Besloot ik mijn vorig jaarverslag met de wensch, dat het volgende

grooter mocht zijn, ik kan U zeggen, dat ik met genoegen aan dit verslag gewerkt heb.

Wij hebben als A.T.V. een werkzaam jaar achter den rug, een jaar, dat bijgedragen heeft om den ouden roem der A.T.V. te handhaven, den naam van nummer een te zijn in de rij der tandheelkundige maatschappelijke vereenigingen. Weken van rust hebben wij niet gekend. Kwam er geen berichtkaart voor een voordracht, dan was er een convocatie voor een vergadering. De collega's hebben gelegenheid te over gehad elkaar collegiaal de hand te drukken.

De Jaarvergadering op 3 Mei 1916 had o.a. tot taak de bestuursverkiezing. Op den voorzitterszetel werd gekozen de Heer Lind, de secretaris behield zijn plaats evenals de Heer Frenkel de onvolprezen penningmeester. Collega v. d. Berg verkreeg de vice-voorzitter's plaats, terwijl collega Pitsch zijn voorzittersplaats verwisselde voor die van 2e secretaris.

De Commissie B.O.U.T. werd bij acclamatie herkozen, terwijl de Commissie voor beroepsbelangen en ziekenfondswezen als volgt werd geconstitueerd, de H.H. Greeter, Salomons en Musaph.

De volgende belangrijke voorstellen werden aangenomen.

1°. Voorstel van Collega Lind om een bibliotheek en tandh. museum samen te stellen, en een cultuurgeschiedenis te beginnen van de tandheelkunde in Nederland.

Dit voorstel werd door de Alg. Vergadering met instemming begroet en goedgekeurd. De commissies daarvoor gevormd, werken met ijver en groot succes. Als zetel der bibl. werd A'dam aangewezen.

Een woord van hulde aan de collega is zeker op zijn plaats.

2e. Voorstel tot het houden van cursussen en voordrachten van collega v. d. Berg.

Dat dit voorstel zoo keurig door het Bestuur uitgewerkt, de belangstelling der collega's in de gegeven onderwerpen gewekt heeft, is zeker een dank aan den ontwerper waard.

De kas gaf een batig saldo aan van / 612.13, waarvan een groot gedeelte eigendom is van het donateursfonds.

Dit donateursfonds is bij besluit der vergadering van 15 Nov. bestemd voor de propaganda van schooltandklinieken.

De correctie der tweemaandelijksche lijst van geneesheeren heeft het Bestuur der vereeniging aan zich getrokken. Op 4 October 1916 hield in de collegezaal van Prof. Bolk, Dr. Barge zijn eerste der vier voordrachten over:

De ontwikkeling der mondholte en de misvormingen door stoornis der ontwikkeling ontstaan.

Op deze eerste voordracht waren 44 collega's tegenwoordig,

ofschoon alle leden der Mij. waren uitgenoodigd en van dit aantal waren 25 Amsterdamsche leden. Dit aantal toehoorders bleef gedurende de 4 avonden constant.

Toen echter Dr. v. d. Valk op 16 November zijn voordracht hield over Syphilis bleek de zaal te klein voor de toehoorders. Collega's uit Nijmegen, Zwolle, Den Haag, Rotterdam en een enkele van nog verderen afstand waren tegenwoordig. Ons succes was verzekerd.

Dr. B a c k e r's voordracht over Injectie anaesthesie trok eveneens een eivolle zaal. Ik telde meer dan 70 toehoorders.

De behoefte, die de collega's gevoelen om hun kennis te vermeerderen, blijkt hieruit voldoende, en Amsterdam komt de eer toe een begin van een nieuw algemeen wetenschappelijk leven te hebben gemaakt.

Cursussen der O.- en E.-commissie hebben ons doen besluiten nog slechts één voordracht te doen houden door Dr. W e l c k e r.

Het is mij een bijzonder genoegen de Heeren, die zoo bereidwillig waren, hun tijd en hun moeite voor ons te reserveeren, namens de vereeniging hartelijk daarvoor te danken.

Dit schitterend succes geeft ons hoop, dat ook het volgende jaar ons plan zal slagen.

Een onaangename bijzaak geeft ons echter de request-kwestie.

In opdracht van de afd. vergadering verzond het Bestuur op 1 November l.l. een request aan den Gemeenteraad, naar aanleiding van beloften, omtrent schooltandklinieken, in de Memorie van toelichting op de begroting, gedaan.

De A. T. V. had reeds op 31 October 1911, Nov. 1912 en 14 Mei 1914 vergeefs een schrijven gezonden aan B. en W. Nu de plannen zich scherper gingen afteekenen, meende het Bestuur, in aansluiting met een lezing van coll. v. G e l d e r e in de afdeling N.-H. gehouden, goed te doen, vlug handelend op te treden.

Dit optreden voor een zuiver Amsterdamsch belang, lokte een couranten artikel uit van een Haagsch collega. Daar, waar sinds de oprichting der A. T. V., steeds in het werkprogramma van het Bestuur, de schooltandklinieken gestaan heeft, was het ons goed recht voor die belangen naar ons beste weten op te komen. Een kritiek op ons standpunt te dezer zake, was in een vaktijdschrift op zijn plaats geweest, maar het moest niet allemansgoed worden.

Een gevolg van dezen strijd was een algemeene vergadering uitgeschreven door het bestuur der A. T. V., waar de coll. v. H a s s e l t en v. G e l d e r e genoodigd waren. Beiden hebben zij daar breedvoerig hun standpunt kunnen toelichten.

De conclusie daarvan was, dat in elke stad de omstandigheden anders zijn, en daarnaar het te volgen systeem moet geregeld worden.

Onze vereeniging ging in Iedental een weinig achteruit en bedraagt op heden 64. Een collega trad toe. Collega S c h ä f e r vertrok naar elders terwijl Coll. S o n een trouw bezoeker en een steeds belangstellend lid ons door den dood ontviel. Hij schonk aan de bibliotheek en het museum zijn geheele bezitting op dit gebied. Moge zijn nagedachtenis steeds in onze herinnering blijven.

J. MUSAPH.

BIJLAGE.

Rapport der Commissie van Beroepsbelangen en Ziekenfondswezen.

Door de vergadering was opgedragen een rapport samen te stellen omtrent de verhouding der tandartsen tot de ziekenfondsen en statistieken van de behandelingen door de ziekenfondstandartsen verricht. Juist zou de commissie aan het werk gaan, toen het conflict tusschen de ziekenfondsen en hun geneesheeren uitbrak. Behalve dat uit dezen strijd andere verhoudingen zouden geboren kunnen worden, was het onmogelijk van de ziekenfondsen die inlichtingen te verkrijgen, die zouden kunnen leiden tot een duidelijk overzicht over de ziekenfondsbehandeling.

De commissie was echter met het Bestuur der A. T. V. van meening, dat aaneensluiting van ziekenfonds-tandartsen niet alleen gewenscht, maar ook noodzakelijk was.

Het gevolg was dan ook een oproep door de commissie aan alle ziekenfonds-tandartsen. De opkomst was op 14 Juni 1916 vrij goed. Van de 17 tandartsen waren 11 belanghebbenden aanwezig.

Besloten werd, onder voorzitterschap van Coll. S a l o m o n s tot oprichting van een vereeniging van ziekenfonds-tandartsen met als voorloopig bestuur de commissie voor beroepsbelangen.

Op 17 Juli had een nieuwe vergadering plaats, waar een definitief bestuur werd gekozen.

Meerdere werkzaamheden werden door genoemde commissie niet verricht.

J. MUSAPH.

AFD. ZUID-HOLLAND.

Niettegenstaande de buitengewone tijdsomstandigheden, waarin wij nog steeds verkeerden, namen de werkzaamheden der Afdeling Zuid-Holland, haren gewonen gang. De in één jaar voorgescreven twee vergaderingen, werden gehouden: ééne te Rotterdam en ééne te 's Gravenhage. Geene verandering vond plaats in het Bestuur, ook de leden der verschillende commissies bleven dezelfde, insgelijks de Afgevaardigden.

In principe werd besloten tot eene aanzienlijke contributieverhoging, opdat wij aan het Hoofdbestuur meer konden afdragen.

Het plan tot het geven van Tandartsen-cursussen van wege de O. en E. Commissie vond bijval, het onderwerp „Ziektewet” werd besproken, en eenige vragen, omtrent opleiding door tandartsen van artsen tot tandheelkundigen ter beantwoording aan de O. en E. Commissie gezonden. Het aantal leden onzer Afdeeling steeg van vijftig tot een en zestig. Hoewel deze aanwinst oorzaak geeft tot voldoening, blijkt echter uit het handig Tandheelkundig Jaarboekje, hetwelk door leden onzer Afdeeling in elkander werd gezet, dat in Zuid-Holland 114 praktizeerende tandheelkundigen zijn en daarvan drie en vijftig collegae, dus vier minder dan de helft, nog geen lid der Maatschappij zijn.

Willen gewenschte maatschappelijke regelingen slagen, dan is het onbedingd noodig, dat de Mij. kracht heeft die regelingen door te zetten; daarom verzoek ik U allen dringend in uwen kring zooveel mogelijk propaganda voor de Mij. en dus ook voor onze Afdeeling te maken.

BISSELING.

AFD. ZUID-NEDERLAND.

In het jaar 1916 werd vergaderd te 's Bosch op 30 Jan. Na afdoening der gewone huishoudelijke zaken, werd de onbevoegde uitoefening der tandheelkunst besproken. Zij tiert welig in 's Bosch en Breda.

Men was van oordeel, dat hiertegen, méér dan tot heden, dient te worden opgetreden, men hoopt op krachtige medewerking van de Mij. tot bevordering der tandheelkunst. De contributie werd een weinig verhoogd en boete gesteld op het niet bijwonen der vergaderingen, zonder kennisgeving van verhindering.

Een tweede vergadering had plaats te Bergen op Zoom op 30 September.

Den secretaris werd opgedragen zich tot het H.B. te wenden in zake vergoeding Reis- en Verblijfkosten van de afgevaardigden naar het H.B.

Van het H.B. kwam bericht, dat hiertoe kon worden overgegaan, zoodra de verhoogde contributie (f 7.50) zal zijn doorgevoerd.

Tien leden verklaarden zich bereid, deel te nemen aan den cursus, uitgaande van de E. en O. Commissie. Er gaan stemmen op, om op vergaderingen meer wetenschappelijke onderwerpen te behandelen.

Er werd besloten de zoogenaamde zwarte lijst in vergaderingen op te maken.

De leden hebben met zeer veel genoegen vernomen, dat de eerstvolgende vergadering der Ned. Mij. tot Bevordering der Tandheelkunst zal plaats hebben te Breda.

Men besluit maatregelen te treffen, voor een waardige ontvangst. In den loop van het jaar, kreeg de afdeeling er drie nieuwe leden bij. Een lid bedankte, zoodat wij thans 20 leden tellen.

Waar zich geen bijzondere vermeldenswaardige feiten hebben voorgedaan, ben ik hiermede aan het einde van mijn verslag.

A. LEDEL,
Secretaris.

AFD. UTRECHT.

Uw secretaris is voor een moeilijke taak geplaatst. Niet dat ik opzie tegen het schrijven van een jaarverslag omdat het zulk een reusachtig werk is, neen zooveel wederwaardigs heeft onze afdeeling niet beleefd, welks vermelding is het jaarverslag dit zou doen uitdijen tot een lijvige schriftuur.

Er is bijna niets gebeurd, en wát er voorviel, U kunt het in de notulen vinden — behalve misschien de aanwinst van 7 nieuwe leden — de dames Olivier, Schuiringa, Sweep en de H.H. Kenswil, van Loon, Meihuizen en van der Sluis, wat ik hier dan ook met vreugde en graagte vermeld. Hiertegenover staat het bedanken van een lid, de heer Grevers. Verder wil ik nog enkele punten hoewel U bekend, even ter herinnering aanstippen. Dat de contributie belangrijk verhoogd werd — mag ik wel overslaan — U zult dit kortelings gevoelig bespeurd hebben.

Van de noodzakelijkheid zij echter een ieder overtuigd.

Onze collega Bor Sr. vierde in Mei '16 zijn zilveren ambtsjubileum, bij welke gelegenheid hij namens de afdeeling werd geluk gewenscht. Collega Nord sprak in onze afdeeling evenals in de andere afdeelingen onzer Maatschappij over de ziektewet.

Het request van het H.B. aan Z.E. hebt U een dezer dagen in het Tijdschrift kunnen lezen, waarin deze zaak bepleit wordt.

Tot meerdere aansluiting onderling van de leden der afdeeling, werd voorgesteld, van tijd tot tijd een vriendschappelijke bijeenkomst te houden waarvoor de societeit de Vereeniging bereidwillig een zaaltje beschikbaar stelde.

De eerste keer dat deze plaats vond, mocht ze zich allesbehalve in een flinke opkomst verheugen.

Ook dus langs dezen weg schijnen we de collega's niet te kunnen bereiken.

Maar — niet versaagd! Als we inzien welk eene noodzakelijkheid het is, dat onze stand zich vereenigt teneinde te kunnen waken tegen gevaren van buiten en van binnen, dan zijn we reeds een eindje.

Zie óók in, dat ieder in alles zijn uiterste krachten inspannen moet

en belangstelling heeft te toonen in het streven en werken der Maatij. en ge komt van zelf tot een krachtdadige medewerking. Het zij zoo.

W. A. BECKER.

N.B. De heer B a k k e r verzoekt vermelding in het jaarverslag, dat de Afdelingsraad in het afgelopen jaar één keer een geschil tusschen twee collega's heeft te behandelen gehad, met bevredigend resultaat.

AFD. OVERIJSEL.

Het jaar 1916 heeft zich voor deze afd. gekenmerkt door zeer weinig leven. Buiten de jaarvergadering op 19 Mei te Deventer, had geen enkele bijeenkomst plaats. Van het recht, om een stemming per referendum te doen plaats hebben, heeft het Bestuur evenwel verschillende malen gebruik gemaakt. Ook de Commissies vonden geen aanleiding om bijeen te komen.

Als nieuwe leden traden toe de H.H. D. S n i j d e r (Hengelo), L. J. M. S p o o r e n b e r g (Zwolle) en C. A. G e r r i t s e n (Ammelo); terwijl de H.H. M. R o e s t en P. L. J. C r o m b a c h overgingen resp. naar de afd. Z.-Holland en Gelderland.

Een verblijvend verschijnsel mag het genoemd worden, dat in deze afd. thans *alle* gevestigde tandartsen leden der Mij. zijn. Hun aantal bedroeg op 31 December 14.

Ofschoon zich de in deze afdeling bestaande „Leeskring” verheugen mag in de waardeering van het meerendeel der leden, moet met leedwezen worden geconstateerd, dat de circulatie der portefeuilles niet erg geregeld gaat. Intusschen worden maatregelen overwogen, om hierin verbetering te brengen.

De Secretaris,

G. W. VAN DER LINDE.

AFD. NOORD-NEDERLAND.

Het jaar 1916 kan voor de Afd. Noord Nederland een goed jaar genoemd worden. Het ledental, een vorig jaar met 6 toegenomen, gaf dit jaar een aanwinst van 5 nieuwe leden, zoodat we van 21 op 26 zijn gekomen.

Toegetreden zijn n.l. de dames: Mej. J. G. S m i t en Mevr. S. v a n B e e k—B o e r s m a, en de heeren: A. K. v a n B o l h u i s, P. K o c k e n en J. d e J o n g.

Er zijn twee vergaderingen gehouden: op 4 Maart te Leeuwarden en op 21 October te Groningen. Aangenomen is een voorstel om steeds beurtelings Groningen en Leeuwarden als vergaderplaats te kiezen.

Beide vergaderingen werden telkens door $\pm 60\%$ der leden bezocht.

Op de eerste vergadering werd door den heer *H o l t h a u s*, lid van het H.B., het onderwerp „Ziektewet” ingeleid, en de daarbij voorgestelde, bekende motie aangenomen.

De contributie der leden van de Noord. Afd. werd tot *f* 10.— verhoogd.

Een index werd, op uitnoodiging van het H.B., aangelegd.

Op de 2e vergadering vergastte de Heer *O t t é* de leden op een demonstratie van „een geval van replantatie”.

Zeer vereerend voor onze Afd. en tot ons groot genoegen werd dit jaar de Algemeene Vergadering der Maatschappij te Groningen gehouden. De leden in Groningen hebben zich moeite noch inspanning ontzien, om voor een waardige ontvangst zorg te dragen. Dat dit werd gewaardeerd, bleek reeds tijdens de Alg. Vergadering, en uit de later ingekomen stukken van het H.B. e.v.a.

In het Bestuur had een wijziging plaats door het bedanken van den Heer *P. v a n H a m* als secretaris. In zijn plaats werd ondergeteekende gekozen.

De pogingen om in de afdeeling tot een leeskring te geraken, zijn geslaagd, zoodat dit jaar de leescirkel voor 't eerst heeft gewerkt.

Hopen we dat een volgend jaarverslag het vredesjaartal mag dragen.

De Secretaris,

J. VAN DER VEEN.